

Specialisatieopleiding 'Bijstand aan EGZ-slachtoffers' 2016

1. Inleiding

In 2015 is van start gegaan de specialisatieopleiding voor advocaten 'Bijstand aan EGZ-slachtoffers'. Deze opleiding is getiteld 'Bijstand aan EGZ-slachtoffers'. De opleiding is geïnitieerd door de Stichting LANGZS en het Ministerie van Veiligheid en Justitie. Voor de inhoud van de opleiding zijn verantwoordelijk de Erasmus Universiteit Rotterdam en het Willem Pompe Instituut voor Strafrechtswetenschappen van de Universiteit Utrecht. Laatstgenoemde is ook belast met de organisatie van de opleiding. De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie heeft zich achter het initiatief voor de specialisatieopleiding geschaard.¹

De specialisatieopleiding is bedoeld voor advocaten werkzaam in het privaatrecht en het strafrecht die slachtoffers van EGZ-misdrijven (ernstige gewelds- en zedenmisdrijven) bijstaan. Gelet op de inhoud en de opzet van de opleiding is de opleiding tevens relevant voor advocaten die slachtoffers van andere misdrijven bijstaan. In de specialisatieopleiding staan de volgende hoofdthema's centraal:

- Privaatrechtelijke mogelijkheden tot schadeverhaal;
- Strafrechtelijke mogelijkheden tot uitoefening van slachtofferrechten en tot behartiging van de belangen van slachtoffers;
- Psychologische aspecten van slachtofferschap en van bijstand verlenen aan slachtoffers.

Deze hoofdthema's worden in de 17 bijeenkomsten van de opleiding verder uitgediept. De specialisatieopleiding zal in september 2016 voor de tweede maal in Utrecht worden aangeboden.

2. Doelstellingen en opzet van de specialisatieopleiding

De primaire doelstelling van de specialisatieopleiding is het verbeteren van de rechtsbijstand aan slachtoffers van ernstige misdrijven. De verwezenlijking van deze primaire doelstelling wordt gerealiseerd langs twee wegen. Ten eerste beoogt de specialisatieopleiding een gedegen, vakgebiedoverstijgende kennis van en inzichten in de materie bij te brengen. Ten tweede beoogt de specialisatieopleiding advocaten uit te dagen grenzen te verkennen ten behoeve van verbetering van de positie van slachtoffers van ernstige misdrijven.

Een tweede doelstelling is het in samenhang bezien van de mogelijkheden om via het privaatrecht en het strafrecht de belangen van slachtoffers van ernstige misdrijven te behartigen en hun rechten te kunnen uitoefenen. Om die reden kent de opleiding een vakgebiedoverstijgende benadering. Voorts is de gedachte dat de deelnemers aan de opleiding over en weer van elkaar leren.

Om de doelstellingen van de specialisatieopleiding te realiseren wordt een kwalitatief hoogstaande opleiding aangeboden die voldoet aan gebruikelijke wetenschappelijke standaarden. De Erasmus Universiteit Rotterdam is verantwoordelijk voor de inhoud en de kwaliteit van het privaatrechtelijk deel van de opleiding en het Willem Pompe Instituut voor Strafrechtswetenschappen van de Universiteit Utrecht is verantwoordelijk voor de inhoud en de kwaliteit van het strafrechtelijk deel van de opleiding. Beide universiteiten leveren dan ook docenten voor de specialisatieopleiding.

¹ Zie diens toespraak:

<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/toespraken/2014/02/26/symposium-slachtoffer-advocatuur-naar-een-nieuwe-specialisatie.html>.

De specialisatieopleiding gaat evenwel ook uit van een nauwe verbondenheid met het werkveld en voorziet ook in het geven van praktische tips en wenken. Veel docenten van de specialisatieopleiding zijn dan ook werkzaam in het veld.

De inhoud en de kwaliteit van de specialisatieopleiding staat onder toezicht van een opleidingscommissie waarin vertegenwoordigd zijn de Erasmus Universiteit Rotterdam, het Willem Pompe Instituut, Stichting LANGZS en ASP.

De specialisatieopleiding start in september en omvat in totaal 17 bijeenkomsten van 3,5 uur. Daarbij worden bijeenkomsten over straf(proces)rechtelijke aspecten van de bijstand aan slachtoffers van strafbare feiten steeds afgewisseld met bijeenkomsten waarin privaatrechtelijke onderwerpen centraal staan.

Met de vakgebiedoverstijgende benadering beoogt de opleiding zowel advocaten met een privaatrechtelijke praktijk als die met een strafrechtelijke praktijk te bedienen. Een doelstelling van de opleiding is dan ook beide rechtsgebieden op elkaar te betrekken en wederzijds van elkaar te leren. De opleiding is dan ook multidimensionaal. De opleiding kent een academisch niveau, met duidelijke aandacht voor de rechtspraktijk. De docenten zijn afkomstig uit de academie en de rechtspraktijk.

Het maximum aantal deelnemers is vastgesteld op twintig. Van de deelnemers wordt verwacht dat zij de opgegeven literatuur bestuderen en de bijeenkomsten schriftelijk voorbereiden. Deze voorbereiding bestaat uit het beantwoorden van - voorafgaand aan de bijeenkomst verstrekte - opdrachten. De schriftelijke beantwoording dient in de regel een week voorafgaand aan de betreffende bijeenkomst ter correctie aan de docent(en) te worden toegestuurd. De resultaten worden beoordeeld en tijdens de bijeenkomsten besproken. Voor deze huiswerkopdrachten dient een voldoende te worden behaald; van 17 bijeenkomsten mag slechts drie keer een onvoldoende worden behaald. De specialisatieopleiding wordt afgesloten met een eindtoets in de vorm van een mondeling examen. Het doel van een dergelijke intensieve voorbereiding en toetsing is het optimaliseren van het rendement van de cursus. Het is dan ook, met name voor de cursisten, doch ook voor de docenten, van essentieel belang dat aan dit vereiste serieus aandacht wordt besteed.

Aangezien in de opleiding het privaatrechtelijke en strafrechtelijke onderwerpen samenkomen alsmede de deelnemers afkomstig zijn uit een privaatrechtelijke praktijk dan wel strafrechtelijke praktijk biedt dat mooie kansen om van elkaar te leren en gezamenlijk op zoek te gaan naar mogelijkheden om de bijstand aan slachtoffers van EGZ-misdrijven te verbeteren. Om die reden wordt van de docenten ten minste enige affiniteit met het andere rechtsgebied verwacht en zal tijdens elke bijeenkomst aandacht worden besteed aan de ervaringen van de cursisten met het onderwerp van de bijeenkomst.

3. Studiemateriaal

Het studiemateriaal wordt twee weken voor de bijeenkomst aan de cursisten op papier en digitaal beschikbaar gesteld. Voor iedere bijeenkomst wordt een reader samengesteld, waarin de meest relevante artikelen en jurisprudentie voor het betreffende onderdeel zijn opgenomen.

4. Voorwaarden voor toelating

Deelnemers aan de specialisatieopleiding 'Bijstand aan EGZ-slachtoffers' moeten aan bepaalde criteria voldoen alvorens te kunnen worden toegelaten tot de opleiding. Deelnemers kunnen worden toegelaten tot de opleiding indien zij hetzij:

- (1) de basiscursus (20 PO punten) op het gebied van bijstand aan slachtoffers van strafbare feiten hebben gevolgd, hetzij;
- (2) ten minste 8 jaar advocaat zijn, met aantoonbare ervaring op het gebied van strafrecht, privaatrecht, letselschade of aansprakelijkheidsrecht en aantoonbare affiniteit met slachtofferzaken hebben, hetzij;

(3) op bijzondere gronden te zijn toegelaten, in het individuele geval te beoordelen door het Willem Pompe Instituut voor Strafrechtsrechtswetenschappen en de Erasmus Universiteit Rotterdam.

5. Certificaat

Na afloop van de specialisatieopleiding wordt een certificaat uitgereikt aan de deelnemers die ten minste 14 van de 17 bijeenkomsten geheel hebben bijgewoond, waaronder de verplichte bijeenkomsten, en voor tenminste 14 van de 17 opdrachten een 'voldoende' hebben behaald en het mondeling afsluitend examen ook met een voldoende hebben afgesloten. Bijeenkomsten waarvan de huiswerkopdracht met een onvoldoende is beoordeeld tellen niet mee. Op het certificaat wordt aangetekend welke onderdelen zijn gevolgd.

Het volgen van de volledige opleiding resulteert in 51 permanente opleidingspunten van de Nederlandse Orde van Advocaten (per bijeenkomst maximaal 3 PO-punten).

6. Plaats en tijd van de opleiding

De bijeenkomsten vinden plaats in de Molengraaff-zaal, Janskerkhof 12, Utrecht, met openbaar vervoer te bereiken via het Janskerkhof, met o.a. de buslijnen 2, 8 of 28. De looptijd vanaf het station naar Janskerkhof bedraagt 15 minuten. Er is slechts in zeer beperkte mate (betaalde) parkeergelegenheid op het Janskerkhof. De bijeenkomsten zijn op de woensdagavond van 17.00 tot 20.30 uur. Om 17.00u start de bijeenkomst, waarna er om 18.30u in een aanpalende gelegenheid een warme maaltijd wordt verzorgd. Om 19.00u vervolgt de bijeenkomst en eindigt deze om 20.30u.

7. Inschrijving en kosten

Inschrijving voor de specialisatieopleiding dient vóór juni 2016 schriftelijk te geschieden bij het Willem Pompe Instituut voor Strafrechtswetenschappen. Daarbij dient te worden aangegeven op grond waarvan men aan de hierboven vermelde voorwaarden voor toelating voldoet. Tevens dient een motivatiebrief te worden bijgevoegd. Toelating vindt plaats op basis van volgorde van binnenkomst van de volledige aanmeldingen die aan alle eisen voldoen.

De kosten voor deelname aan de specialisatieopleiding bedragen 3425 euro. Dat is voor iets meer dan 200 euro per bijeenkomst. Dit betrekkelijk lage bedrag aan deelnamekosten is mogelijk gemaakt door een subsidie van het Ministerie van Veiligheid en Justitie.

Meer informatie is te verkrijgen bij mw. Nel Verheij-Kaat, P.C.A.Verheij@uu.nl, 030-253 71 25 of mw. Dr. Renée Kool, R.S.B.Kool@uu.nl, 030-2537142

Curriculum specialisatieopleiding 'Bijstand aan EGZ-slachtoffers'

Bijeenkomst 1: Slachtoffer, en dan?

Tijdens deze eerste bijeenkomst wordt allereerst kennis gemaakt met en tussen de deelnemers en met de organisatie. Vervolgens wordt nader ingegaan op de doelstellingen van de onderhavige opleiding en de inhoud ervan. Aan de orde komen de behoeften van slachtoffers op hoofdlijnen en dat wordt gekoppeld aan een overzicht van verschillende mogelijke acties (waaronder aangifte en vervolging, uitoefening van het spreekrecht, artikel 12-procedure), alsmede (een overzicht van) de mogelijkheden tot verhaal van schade (schadefonds geweldsmisdrijven, eigen verzekeringen, het verhaal op de dader via de vordering benadeelde partij en/of civiele procedures). De onderlinge samenhang van deze mogelijkheden en de daarmee potentieel te behalen resultaten en/of effecten zullen worden toegelicht. In volgende bijeenkomsten worden de verschillende onderdelen nader uitgewerkt. Voorts is aandacht voor de 'sociale kaart' en voor de psychische aspecten van slachtofferschap. Deze bijeenkomst is verplicht.

Datum bijeenkomst: 7 september 2016

Plaats bijeenkomst: Molengraaff-zaal, Janskerkhof 12, Utrecht

Duur bijeenkomst: 17.00-20.30 uur (3,5 uur inclusief pauze 0,5 uur)

Docenten: dr. R.S.B. Kool (WPI) en prof.mr. F.G.H. Kristen (WPI)

Bijeenkomst 2: Omgaan met slachtoffers van EGZ-misdrijven

Aangezien de opleiding zich richt op het verbeteren van rechtsbijstand aan slachtoffers van misdrijven staat in deze bijeenkomst centraal hoe met deze slachtoffers om te gaan alsook wat dat voor de advocaat betekent. In de omgang met slachtoffers is immers van belang dat secundaire victimisatie wordt voorkomen, dat voor de advocaat duidelijk wordt wat het slachtoffer van hem verwacht en welke belangen op het spel staan, dat over en weer helder wordt wat wederzijdse verwachtingen en mogelijkheden zijn en hoe de advocaat het slachtoffer kan bijstaan. Tegelijkertijd kan het verlenen van rechtsbijstand aan slachtoffers van EGZ-misdrijven ook voor de advocaat belastend zijn. Die belasting kan zich manifesteren in emotioneel opzicht; het gaat immers wel om ernstige gewelds- en zedenmisdrijven. Ook kan die belasting zich uiten in een druk of claim die het slachtoffer op de advocaat legt om alles te doen wat in zijn belang zou zijn. Deze bijeenkomst is verplicht.

Datum bijeenkomst: 28 september 2016

Plaats bijeenkomst: Molengraaff-zaal, Janskerkhof 12, Utrecht

Duur bijeenkomst: 17.00-20.30 uur (3,5 uur inclusief pauze 0,5 uur)

Docenten: Jasper Smits (humanistisch, geestelijk verzorger) en dr. I.A.E. Bicanic (Centrum Seksueel Geweld UMC)

Bijeenkomst 3: Overzicht Nederlands straf(proces)recht

In deze bijeenkomst wordt nader ingegaan op het Nederlandse straf(proces)recht, de plaats van het slachtoffer in het Nederlandse strafproces, de daaruit voortvloeiende beperkingen voor de advocaat van het slachtoffer, alsmede relevante nationale en internationale en Europese regelgeving en richtlijnen op het gebied van slachtoffers en diens rechten & plichten in het strafproces (o.a. Titel IIIA Wetboek van Strafvordering; EU-richtlijn inzake slachtoffers) alsmede de doorwerking van deze Europese regelgeving in het nationale strafprocesrecht. Centraal in deze bijeenkomst staat de plaats van het slachtoffer in de strafprocedure naar geldend recht, de voors en tegens daarvan, alsmede de mogelijkheden waarover het slachtoffer binnen de context van het straf(proces)recht beschikt. Ook wordt aandacht besteed aan andere (strafrechtelijke) afdoeningsmodaliteiten dan dagvaarding van de verdachte – zoals een (politie-)sepot, strafbeschikking, een transactie, de zogenoemde 'voeging ad informandum', de ZSM-afdoening, en herstelrecht/bemiddeling (mediation in de officiers- en de rechtersfase, een pilot van Slachtoffer in Beeld, SiB) – en de vraag welke

rechten het slachtoffer in dat kader toekomt (en wat het slachtoffer voor mogelijkheden heeft indien deze zich niet met de voorgestane wijze van afdoening kan verenigen).

Datum bijeenkomst: 12 oktober 2016

Plaats bijeenkomst: Molengraaff-zaal, Janskerkhof 12, Utrecht

Duur bijeenkomst: 17.00-20.30 uur (3,5 uur inclusief pauze 0,5 uur)

Docenten: dr. R.S.B. Kool (WPI), prof. mr. F.G.H. Kristen (WPI) en mr. J. Weening (advocaat-generaal Amsterdam)

Bijeenkomst 4: Overzicht civiel aansprakelijkheidsrecht

In deze bijeenkomst komt onder meer de systematiek van civiel aansprakelijkheidsrecht aan de orde, alsmede de vestiging van omvang van aansprakelijkheid, het onderwerp onrechtmatige daad, onrechtmatigheid, toerekening, toerekeningsvatbaarheid, groepsaansprakelijkheid, kwalitatieve aansprakelijkheden en de rol van verzekeringen.

Datum bijeenkomst: 26 oktober 2016

Plaats bijeenkomst: Molengraaff-zaal, Janskerkhof 12, Utrecht

Duur bijeenkomst: 17.00-20.30 uur (3,5 uur inclusief pauze 0,5 uur)

Docent: mr. S.J. Hoekstra (rechtbank 's-Gravenhage) en mr. J.M. Willink (hof Den Haag)

Bijeenkomst 5: Causaal verband, eigen schuld en medeschuld

In deze bijeenkomst wordt onder meer aandacht besteed aan het bewijs van causaal verband (in civilibus), alsmede toerekening, eigen schuld, medeschuld, hoofdelijkheid, en toerekening van voordelen, onder andere uit verzekeringen of andere compensatiebronnen zoals het Schadefonds Geweldsmisdrijven of de RKK.

Datum bijeenkomst: 9 november 2016

Plaats bijeenkomst: Molengraaff-zaal, Janskerkhof 12, Utrecht

Duur bijeenkomst: 18.00-21.30 uur (3,5 uur inclusief pauze 0,5 uur)

Docent: mr. A.J.J.G. Schijns (Beer Advocaten, Amsterdam)

Bijeenkomst 6: Het voorbereidend onderzoek in strafzaken

In de zesde bijeenkomst wordt uitgebreid aandacht besteed aan het voorbereidend onderzoek in strafzaken. Centraal staat de vraag hoe het voorbereidend onderzoek verloopt, wat de rechten van het slachtoffer in deze fase van het strafgeding zijn, wat de mogelijkheden tot verkrijgen van informatie over het verloop van het strafrechtelijk onderzoek zijn (o.a. het opvragen van het proces-verbaal, bijvoorbeeld in verband met de wens tijdig de oorzaak van een ongeluk te achterhalen), wat de positie van de advocaat in deze fase van het onderzoek is en op welke wijze (en op welk moment) door of namens het slachtoffer toegang kan worden verkregen tot de processtukken en hoe door of namens het slachtoffer stukken aan het procesdossier kunnen worden toegevoegd. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de vraag hoe en op welke wijze aangifte kan worden gedaan door of namens het slachtoffer en welke problemen zich daarbij kunnen voordoen. Aandacht is er ook voor het minderjarige slachtoffer, voor slachtoffers van specifieke delicten, zoals zeden- en geweldsdelicten en de daarop betrekking hebbende richtlijnen, alsmede voor de rol van deskundigen in strafzaken (tijdens het voorbereidend onderzoek). Voorts zal aandacht worden besteed aan de mogelijkheid tot het verzoeken van bijzondere maatregelen en voorwaarden bij schorsing van de voorlopige hechtenis.

Datum bijeenkomst: 23 november 2016

Plaats bijeenkomst: Molengraaff-zaal, Janskerkhof 12, Utrecht

Duur bijeenkomst: 17.00-20.30 uur (3,5 uur inclusief pauze 0,5 uur).

Docenten: Prof.mr. F.G.H. Kristen (WPI) en gastdocent (Openbaar Ministerie)

Bijeenkomst 7: Verhoren tijdens het voorbereidend onderzoek

De zevende bijeenkomst is voor een belangrijk deel gewijd aan verhoren die tijdens het voorbereidend onderzoek (kunnen) plaatsvinden. Tijdens deze bijeenkomst zal nader worden

ingegaan op de verschillende functionarissen die tijdens het voorbereidend onderzoek een (getuigen)verhoor (van het slachtoffer) kunnen afnemen, hoe het slachtoffer voor te bereiden op dergelijke verhoren, de rechten en plichten van slachtoffers tijdens deze verhoren, de psychologische aspecten van het optreden als getuige voor een slachtoffer (hoe ga je bijvoorbeeld om met zware zaken), alsmede de vraag naar de (on)mogelijkheden om het slachtoffer tijdens het getuigenverhoor bij te staan als diens advocaat. Bijzondere aandacht is er tijdens deze bijeenkomst in de context van verhoren tijdens het voorbereidend onderzoek voor slachtoffers van zedenzaken. Daarbij zal ook aandacht worden besteed aan de rol van het LEBZ bij zedenzaken.

Datum bijeenkomst: 7 december 2016

Plaats bijeenkomst: Molengraaff-zaal, Janskerkhof 12, Utrecht

Duur bijeenkomst: 17.00-20.30 uur (3,5 uur inclusief pauze 0,5 uur)

Docenten: mr. F.A. ten Berge (Ten Berge/Leerkotte Advocaten, Utrecht) en H. Bos (politie regio Midden-Nederland)

Bijeenkomst 8: Schade en schade van derden

De achtste bijeenkomst is gereserveerd voor het wettelijk stelsel van schadevergoeding, het onderscheid tussen vermogensschade en ander nadeel, kosten van behandeling, schade van derden bij letsel, aanspraken van de werkgever, aanspraken van derden bij overlijden en een eigen vordering van de derde ('shockschade'), en smartengeld. Wanneer en onder welke voorwaarden is een aanspraak op vergoeding van deze vormen van schade, hoe wordt de omvang daarvan vastgesteld? Voorts wordt gewezen op verschillen in benadering tussen de strafrechter die via de vordering benadeelde partij vorderingen tot schadevergoeding afdoet en de civiele rechter. Daarnaast wordt er tijdens deze bijeenkomst ingegaan op de mogelijkheid om via kort geding te verzoeken tot bijvoorbeeld een contactverbod.

Datum bijeenkomst: 4 januari 2017

Plaats bijeenkomst: Molengraaff-zaal, Janskerkhof 12, Utrecht

Duur bijeenkomst: 17.00-20.30 uur (3,5 uur inclusief pauze 0,5 uur)

Docent: Prof.mr. S.D. Lindenbergh (EUR)

Bijeenkomst 9: De vordering benadeelde partij: schadeverhaal via het strafrecht

Deze bijeenkomst is geheel gewijd aan de 'vordering benadeelde partij', dat wil zeggen de vordering die door het slachtoffer in het kader van een strafprocedure tegen een verdachte kan worden ingediend ter vergoeding van de geleden schade. Tijdens deze bijeenkomst zal nader worden ingegaan op de inhoud en de onderbouwing van de vordering, de vraag wie zich als benadeelde partij in het strafproces kan voegen, in welke fase voeging als benadeelde partij kan plaatsvinden, de vraag welke componenten onderdeel van de vordering kunnen zijn, de wijze/maatstaven waarop deze vordering door de rechter moet worden behandeld en de informatieverstrekking richting het slachtoffer. In dit verband komt ook aan de orde het stellen van bijzondere voorwaarden als schadebeperkende maatregel. Daarnaast wordt ingegaan op de bijstand die Slachtofferhulp kan bieden in het kader van de vordering benadeelde partij en wordt indicatief aangegeven hoe strafrechters plegen te beslissen op vorderingen benadeelde partij (welke posten worden in de regel gehonoreerd, welke niet, wel of geen voorschot en wanneer bijvoorbeeld niet-ontvankelijkverklaring van de vordering wordt uitgesproken respectievelijk beslissen over de toepassing van de schadevergoedingsmaatregel. Aandacht is er voorts voor de mogelijkheden om in deze fase verhaalsmogelijkheden veilig te stellen (bijvoorbeeld door beslag te (laten) leggen op vermogensobjecten) alsook de oplegging van de schadevergoedingsmaatregel ter borging van vergoeding van schade van het slachtoffer, vooral door betaling van schadevergoeding door de veroordeelde.

Datum bijeenkomst: 18 januari 2017

Plaats bijeenkomst: Molengraaff-zaal, Janskerkhof 12, Utrecht

Duur bijeenkomst: 17.00-20.30 uur (3,5 uur inclusief pauze 0,5 uur)

Docent: mr. A.H. Sas (Slachtofferhulp Nederland)

Bijeenkomst 10: Strafzitting, spreekrecht en schriftelijke slachtofferverklaring

Deze bijeenkomst is geheel gewijd aan de strafzitting als zodanig: het verloop ervan, de positie van het slachtoffer tijdens een dergelijke zitting, de wijze van behandeling van de vordering benadeelde partij, de procedure van het spreekrecht, de verschillende aspecten van het spreekrecht, ondersteuning bij het opstellen van een schriftelijke slachtofferverklaring, de overeenkomsten en verschillen tussen een slachtofferverklaring en het spreekrecht, alsmede (mogelijk) toekomstige ontwikkelingen op dit gebied. Tijdens deze bijeenkomst zal ook worden ingegaan op de voorbereiding van het slachtoffer op de zitting, de bejegening van het slachtoffer tijdens de zitting en het gevaar van secundaire victimisatie.

Datum bijeenkomst: 1 februari 2017

Plaats bijeenkomst: Molengraaff-zaal, Janskerkhof 12, Utrecht

Duur bijeenkomst: 17.00-20.30 uur (3,5 uur inclusief pauze 0,5 uur)

Docenten: mr. M.H. van der Lecq (rechtbank Overijssel, locatie Almelo), mr. R.A. Korver (Korver advocaten, Amsterdam)

Bijeenkomst 11: Verlies aan arbeidsvermogen, betaald en onbetaald (zelfwerkzaamheid, huishoudelijke hulp) en opstellen van schadestaat

Tijdens elfde bijeenkomst is er vooral aandacht voor twee thema's. Ten eerste het verlies aan arbeidsvermogen, re-integratie (en dekking van kosten daarvan), vergoeding van verlies aan zelfwerkzaamheid huis (inclusief de richtlijnen van de Letselschaderaad) en vergoeding van huishoudelijke hulp. Ten tweede, en daarmee verband houdende, het opstellen van de schadestaat. Het gaat dan om de elementaire berekening van letselschade, belangrijke variabelen, voorbeelden van berekeningen, begroting van schade aan zaken, alsmede resterende schadeposten.

Datum bijeenkomst: 15 februari 2017

Plaats bijeenkomst: Molengraaff-zaal, Janskerkhof 12, Utrecht

Duur bijeenkomst: 17.00-21.30 uur (3,5 uur inclusief pauze 0,5 uur)

Docent: mr. C. De Koning (Slot advocaten, Zeist) en V. Waaijenberg-Laumen (Laumen Expertise, Ede)

Bijeenkomst 12: Financiële gevolgen van schadevergoeding & Deskundigenrapportage

Het verkrijgen van schadevergoeding heeft gevolgen voor de financiële positie en aanspraken op sociale voorzieningen van het slachtoffer. In de eerste helft van de bijeenkomst wordt aandacht besteed aan de relevantie van de vergoeding van schade voor faillissement, schuldsanering, bijstand en fiscus. In het tweede deel van de bijeenkomst wordt ingegaan op de betekenis van de deskundigenrapportage en hoe de resultaten daarvan te bevragen/te gebruiken.

Datum bijeenkomst: 8 maart 2017

Plaats bijeenkomst: Molengraaff-zaal, Janskerkhof 12, Utrecht

Duur bijeenkomst: 17.00-20.30 uur (3,5 uur inclusief pauze 0,5 uur)

Docenten: mr. T.J.C. Bueters (Jansen & Van Gaal advocaten, Wijchen) en A. Van (Beer advocaten, Amsterdam)

Bijeenkomst 13: Straffen en maatregelen, rechtsmiddelen en executie (strafrechtelijk & privaatrechtelijk)

Deze bijeenkomst staat in het teken van de eventuele straffen en maatregelen die aan een verdachte kunnen worden opgelegd waarmee ook de belangen van slachtoffers zijn gediend, indien en voor zover de rechter tot het oordeel komt dat de verdachte zich schuldig heeft gemaakt aan een of meer strafbare feiten. Gedacht kan worden aan bijzondere voorwaarden

in het belang van het slachtoffer in het kader van voorwaardelijke straffen. Daarnaast komen de rechtsmiddelen aan de orde die het slachtoffer ter beschikking staan. Dat betreft in de eerste plaats de mogelijkheid om in hoger beroep in strafzaken de vordering benadeelde partij te handhaven en eventueel bij te stellen alsmede de mogelijkheid om in cassatie als benadeelde partij middelen te kunnen indienen. In de tweede plaats de rechtsmiddelen van hoger beroep en cassatie in een civiele procedure. In de derde plaats de procedures die weliswaar zelf geen rechtsmiddel zijn, maar wel als een remedie kunnen dienen, zoals de mogelijkheid tot het voeren van een schadeprocedure tegen de staat, bijvoorbeeld naar aanleiding van gebrek aan informatie van de zijde van het openbaar ministerie aan het slachtoffer of het niet spoedig instellen van strafvervolgning. Ten slotte wordt ruimschoots stilgestaan bij executieperikelen aangaande de vordering benadeelde partij/schadevergoedingsmaatregel (in combinatie met hoofdelijke aansprakelijkheid) en de rol van het CJIB daarbij.

Datum bijeenkomst: 22 maart 2017

Plaats bijeenkomst: Molengraaff-zaal, Janskerkhof 12, Utrecht

Duur bijeenkomst: 17.00-20.30 uur (inclusief pauze 0,5 uur)

Docenten: gastdocent (Openbaar Ministerie) en gastdocent (CJiB)

Bijeenkomst 14: Verjaring en deelgeschillen

De bijeenkomst bestaat uit twee onderdelen. In het eerste onderdeel staat de verjaring in het strafrecht en in het privaatrecht centraal. Wanneer vervalt het recht tot strafvordering wegens verjaring? En wanneer eindigen in het privaatrecht de mogelijkheden tot schadeverhaal wegens verjaring? Wanneer en hoe kan of moet de verjaring worden gestuit?

In het tweede onderdeel wordt de regeling van deelgeschillen bij letsel en overlijden volgens de Wet deelgeschillen voor letsel en overlijdensschade besproken. Voor welke soort geschillen kan de deelgeschillenprocedure worden gestart? Wanneer is sprake van een deelgeschil of wordt het geschil te ruim? Wanneer kan geen deelgeschillenprocedure worden gevolgd omdat er bijvoorbeeld een andere geschikte procedure is? Wie kan het verzoek doen tot een deelgeschillenprocedure? Wat zijn implicaties van een deelgeschillenprocedure voor de afwikkeling van de hoofdzaak?

Datum bijeenkomst: 5 april 2017

Plaats bijeenkomst: Molengraaff-zaal, Janskerkhof 12, Utrecht

Duur bijeenkomst: 17.00-20.30 uur (3,5 uur inclusief pauze 0,5 uur)

Docenten: M. Verhoef (Politieacademie, Apeldoorn) en mr. W. Munten (Jeroen Bosch advocaten, Den Bosch)

Bijeenkomst 15: De artikel 12 Sv-procedure en Schadefonds Geweldsmisdrijven

De bijeenkomst bestaat eveneens uit twee onderdelen. In het eerste onderdeel wordt uitgebreid aandacht besteed aan de zogenoemde artikel 12 Sv-procedure: een procedure die wordt gevoerd ten overstaan van het Hof en waarin (door slachtoffers) kan worden geklaagd over het besluit van het Openbaar Ministerie de verdachte niet (verder) te vervolgen. Er wordt nader ingegaan op de vraag hoe een dergelijke procedure kan worden geïnitieerd, wat de positie van het slachtoffer in deze procedure is, het verloop van deze procedure, alsmede de vraag of en op welke wijze in deze procedure bewijs kan worden aangedragen.

In het tweede onderdeel zal het Schadefonds Geweldsmisdrijven worden besproken. Wanneer en onder welke voorwaarden kan een aanvraag voor een eenmalige uitkering door het Schadefonds geweldsmisdrijven worden ingediend? Voor wat voor soort schade? Wat is het beleid inzake toekenningen van aanvragen? Wat is met andere woorden de mogelijke betekenis van het Schadefonds Geweldsmisdrijven voor slachtoffers?

Datum bijeenkomst: 19 april 2017

Plaats bijeenkomst: Molengraaff-zaal, Janskerkhof 12, Utrecht

Duur bijeenkomst: 17.00-20.30 uur (3,5 uur inclusief pauze 0,5 uur)

Docenten: mr. R. Tdlohreg (advocaaat-generaal, Amsterdam) en mr. M. Zoethout en mr. M. Kanselaar-Borstlap (Schadefonds Geweldsmisdrijven, Rijswijk)

Bijeenkomst 16: Kosten, contact met de media en privacy

Deze bijeenkomst bestaat uit drie verschillende onderdelen. Het eerste onderdeel ziet op allerlei kosten die in het kader van rechtsbijstand aan slachtoffers aan de orde kunnen zijn. Het gaat dan om vergoeding van buitengerechtelijke kosten, de relatie tussen buitengerechtelijke kosten en processtukken, de kosten van deskundigen, procesfinanciering, gefinancierde rechtsbijstand en de rechtsbijstandverzekering. Dit onderdeel zal vanuit praktisch oogpunt worden belicht: wanneer welke kosten, hoe vergoed te krijgen, via welke procedures of wegen?

Het tweede onderdeel richt zich op het omgaan met de media in het bijzonder met het oog op de belangen van slachtoffers. Vanwege de veelal spraakmakende aard van dergelijke zaken kan op slachtoffers druk worden uitgeoefend vanuit de media, welke aanleiding kan geven tot actie als rechtsbijstandverlener. Wanneer en zo ja, onder welke voorwaarden staat de advocaat de media te woord, welke informatie kan en mag hij prijsgeven, wat is het doel van het mediacontact, hoe verhoudt zich dat tot de gedragsregels voor advocaten?

Datum bijeenkomst: 10 mei 2017

Plaats bijeenkomst: Molengraaff-zaal, Janskerkhof 12, Utrecht

Duur bijeenkomst: 17.00-20.30 uur (3,5 uur inclusief pauze 0,5 uur)

Docenten: mr. P. Meijer (Mens advocaten, Rotterdam) en mr. R.A. Korver (Korver advocaten, Amsterdam)

Bijeenkomst 17: Afsluiting

In het eerste onderdeel worden vragen omtrent de privacy van slachtoffers aangestipt. De privacy van slachtoffers kan op verschillende momenten en wijzen in het geding zijn. In contacten met media dient voor de privacy van slachtoffers te worden gewaakt. Maar ook in verschillende stadia van procedures zijn vraagstukken van privacy aan de orde, zoals identiteits- en adresgegevens in processtukken, informatie over hun schade in stukken die bij verzekeraars bekend kunnen worden etc.

Het tweede onderdeel is gereserveerd voor de evaluatie. Beoogd wordt terug te blikken op de thema's van de opleiding, waarbij de onderlinge verbanden en de voor- en nadelen van verschillende mogelijkheden om de belangen van slachtoffers te dienen en te voorzien in schadeverhaal worden besproken. De feedback van cursisten verkregen uit de evaluatieformulieren die bij bijeenkomst 14 zijn uitgedeeld wordt doorgenomen. Er wordt een balans opgemaakt. In dat verband worden suggesties gedaan en uitgewisseld met en tussen deelnemers om de belangen van slachtoffers beter te dienen. Aansluitend vindt de uitreiking plaats van de certificaten aan de cursisten, waarna wordt afgesloten met een borrel..

Datum bijeenkomst: 24 mei 2017

Plaats bijeenkomst: Molengraaff-zaal, Janskerkhof 12, Utrecht

Duur bijeenkomst: 17.00--20.30 uur (3,5 uur)

Docenten: mr. A. Kramer (Landelijk Parket); dr. R.S.B. Kool (WPI), prof.mr. F.G.H. Kristen (WPI) en prof.mr. S.D. Lindenbergh (EUR)